

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny śródroczne i roczne - język polski - kl. VIII

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	Uczeń				
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE					
Lektura i inne teksty kultury	<ul style="list-style-type: none"> – wie, co to jest obraz poetycki – wskazuje i nazywa wybrany środek poetycki – cytuje fragmenty utworu – rozpoznaje bohatera – wyjaśnia, co robi bohater – nazywa przestrzeń pokazaną w utworze – zna pojęcia i gatunki literackie – wie, co może być motywem utworu – wskazuje podmiot liryczny i narratora w utworach literackich – rozumie pojęcie pytania retorycznego w tekstach – wie, co to jest teza – wymienia i krótko charakteryzuje bohaterów utworu – odtwarza wybrane elementy świata przedstawionego – przypomina, co to jest wątek – odtwarza wybrane wydarzenie z fabuły utworu, wyjaśnia różnice między bohaterem indywidualnym i zbiorowym 	<ul style="list-style-type: none"> – wyodrębnia obrazy poetyckie w utworze – wskazuje i nazywa podstawowe środki językowe – omawia przestrzeń zobrazowaną w utworze – wyróżnia gatunki literackie – dostrzega w tekstach literackich motyw przewodni – cytuje odpowiednie treści utworu – cytuje wers o charakterze tezy – porządkuje elementy świata przedstawionego, wymienia wątki utworu – wymienia kilku bohaterów indywidualnych, określa, kto jest bohaterem zbiorowym – charakteryzuje wybranego bohatera – wyjaśnia, czym jest geneza utworu – odtwarza wydobyte z tekstu informacje 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zawartość obrazów poetyckich i literackich – wskazuje i nazywa zastosowane w utworze środki językowe – ustala, jakimi środkami językowymi zostały przekazane wrażenia zmysłowe – wstępnie charakteryzuje bohatera lirycznego – wie, że przestrzeń ma znaczenie symboliczne – omawia cechy gatunkowe utworów – omawia osobę mówiącą w utworze – wyjaśnia, czego dotyczy teza zawarta w utworze – samodzielnie wypowiada się na temat utworu – omawia elementy świata przedstawionego – omawia wątki utworu – wskazuje i omawia najważniejsze wydarzenia fabuły – wyjaśnia, kto jest bohaterem indywidualnym, a kto zbiorowym w utworze – dokonuje pełnej charakterystyki wybranego bohatera – zna podstawowe fakty 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia relacje między obrazami poetyckimi i literackimi – określa funkcję zastosowanych w wierszu środków językowych – omawia postać bohatera literackiego – omawia symbolikę przestrzeni – omawia symboliczne znaczenia związane z motywem utworu – omawia życiową postawę osoby mówiącej – ustosunkowuje się do tezy zawartej w utworze – omawia sposób obrazowania przestrzeni – omawia relacje między elementami świata przedstawionego – omawia związki wątków ze sobą – omawia sposób prowadzenia fabuły w utworze – omawia zależności między bohaterami indywidualnymi a bohaterem zbiorowym – dokonuje charakterystyki porównawczej wybranych bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem językowych środków opisu – dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji utworu ze szczególnym uwzględnieniem jego znaczenia w polskiej kulturze

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	Uczeń				
			związane z genezą utworu	– omawia genezę utworu	
reprodukcja obrazu	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne elementy przedstawione na obrazie – opowiada, co przedstawia obraz – dostrzega różne rodzaje przestrzeni pokazane na obrazie – przedstawia podstawowe informacje związane z postacią pokazaną na obrazie – zna pojęcia związane z technikami malarskimi – układa krótki monolog wewnętrzny – tworzy prosty opis obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> – nazywa elementy przedstawione na obrazie – wydobywa znaczenia dosłowne dzieła – nazywa rodzaje przestrzeni pokazane na obrazie – omawia postać przedstawioną na obrazie – wyjaśnia, na czym polega perspektywa – układa monolog wewnętrzny – tworzy opis obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia elementy przedstawione na obrazie – wydobywa znaczenia przenośne dzieła – omawia przestrzeń pokazaną na obrazie, – omawia znaczenia związane z postacią przedstawioną na obrazie – omawia perspektywę obrazu – tworzy rozbudowany monolog wewnętrzny – tworzy ciekawy opis obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia sytuację przedstawioną na obrazie – omawia znaczenia przenośne dzieła – omawia znaczenia związane z przestrzenią ukazaną na obrazie – omawia malarskie sposoby pokazania postaci i związane z nią znaczenia – omawia znaczenia obrazu wynikające z wykorzystania perspektywy – tworzy rozbudowany monolog wewnętrzny związany ze znaczeniami obrazu – opisuje obraz – zwraca uwagę na środki języka malarskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje obraz ze szczególnym uwzględnieniem roli środków języka malarskiego dla tworzenia znaczeń naddanych dzieła – tworzy monolog wewnętrzny – podkreślają subiektywizm wypowiedzi i emocje – opisuje obraz ze szczególnym zwróceniem uwagi na wrażenia, jakie wywołuje na odbiorcy
fotoreportaż	<ul style="list-style-type: none"> – wyróżnia fotoreportaż spośród innych tekstów kultury – czyta ze zrozumieniem informacje dotyczące tytułu fotoreportażu – przedstawia swoje odczucia związane z obejrzanymi fotografiami – dostrzega symbolikę niektórych elementów fotografii – pisze proste opowiadanie 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia podstawowe cechy fotoreportażu – wypowiada się na temat tytułu fotoreportażu – wypowiada się na temat obejrzanych fotografii – wskazuje elementy o znaczeniu symbolicznym – pisze opowiadanie 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym cechuje się fotoreportaż – odtwarza własnymi słowami informacje dotyczące tytułu fotoreportażu – omawia obejrzone fotografie – wyjaśnia symboliczne znaczenia elementów fotografii – pisze ciekawe opowiadanie 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia swój stosunek do fotoreportażu jako tekstu kultury – tworzy wypowiedź związaną z tytułem fotoreportażu – korzystając ze słownika etymologicznego wyjaśnia pochodzenie słów – ocenia obejrzone fotografie – tworzy dłuższą, zwartą wypowiedź dotyczącą symboliki cyklu fotografii – pisze opowiadanie, stosuje ciekawe rozwiązania fabularne 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje fotoreportaż ze szczególnym uwzględnieniem funkcji środków kreujących metaforyczne znaczenia – pisze rozbudowane opowiadanie z elementami opisu i charakterystyki
artykuły publicystyczne	<ul style="list-style-type: none"> – odtwarza najważniejsze informacje zawarte w artykule – wie, że obok literatury pięknej 	<ul style="list-style-type: none"> – odtwarza i porządkuje informacje zawarte w tekście – odróżnia publicystykę od 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia najważniejsze informacje zawarte w artykule – wyjaśnia, czym różni się 	<ul style="list-style-type: none"> – odtwarza wywód zawarty w artykule – wyjaśnia, dlaczego tekst 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	Uczeń				
	<ul style="list-style-type: none"> istnieją teksty publicystyczne – wydobywa najważniejsze myśli z artykułu – dostrzega argumenty zawarte w tekście – wyodrębnia akapity w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> literatury pięknej – streszcza artykuł – odtwarza główne argumenty zawarte w tekście – omawia zawartość treściową kolejnych akapitów 	<ul style="list-style-type: none"> publicystyka od literatury pięknej – funkcjonalnie streszcza za artykuł – odtwarza wszystkie argumenty zawarte w tekście – określa związek między poszczególnymi akapitami 	<ul style="list-style-type: none"> należy do publicystyki – pisze streszczenie przy zachowaniu wszystkich wymogów tej formy wypowiedzi – ustosunkowuje się do argumentów zawartych w tekście – wskazuje akapit synonimiczny 	<ul style="list-style-type: none"> uwzględnieniem jego intencji
Interpretacja rzeźba	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kogo przedstawia rzeźba – wie, że dzieło ma dynamiczny charakter – w prosty sposób opisuje sposób przedstawienia postaci – wstępnie określa swoje odczucia wywołane oglądaniem rzeźbą 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega związek rzeźby z mitem – wie, co może być źródłem dynamizmu i wstępnie go wyjaśnia – opisuje sposób przedstawienia postaci, – nazywa swoje odczucia związane z oglądaniem rzeźbą 	<ul style="list-style-type: none"> – wypowiada się na temat związku rzeźby z mitem – wskazuje sposoby uzyskania dynamizmu – wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci – nazywa uczucia wyrażane przez ukazane postacie 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega związek rzeźby z mitem – wyjaśnia, co jest źródłem dynamizmu rzeźby – w szczegółowy sposób opisuje sposób przedstawienia postaci – wypowiada się na temat emocji wyrażanych i wywoływanych przez rzeźbę 	<ul style="list-style-type: none"> – tworzy rozwiniętą wypowiedź na temat znaczeń wynikających z rzeźby, łączy je ze środkami wyrazu wykorzystanymi przez artystę oraz z treściami mitu
architektura	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje architekturę jako dziedzinę sztuki – zna pojęcie stylu architektonicznego – wie, że budynek reprezentuje określony styl 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia wrażenia, jakie wywołuje na nim budowla – wyjaśnia ogólnie pojęcie stylu architektonicznego – wymienia główne cechy wybranego stylu 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia charakterystyczne elementy budowli – wyjaśnia pojęcie stylu architektonicznego – wymienia konstytutywne cechy wskazanego stylu 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia charakterystyczne cechy budowli – wyjaśnia, co składa się na styl architektoniczny – omawia wskazany styl 	<ul style="list-style-type: none"> – wyczerpująco omawia budowlę ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki jej stylu architektonicznego
film fabularny	<ul style="list-style-type: none"> – uważnie ogląda film – rozpoznaje najważniejsze środki języka filmowego – zwraca uwagę na grę aktorską – dostrzega w filmie efekty specjalne 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje elementy świata przedstawionego – rozpoznaje użyte środki języka filmowego – wypowiada się na temat gry aktorskiej – wymienia przykłady efektów specjalnych 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejsze elementy świata przedstawionego – omawia funkcję środków języka filmowego – wstępnie ocenia grę aktorską – wypowiada się na temat wykorzystanych w filmie efektów 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia elementy świata przedstawionego – wyjaśnia, jak za pomocą określonych środków języka filmowego zostały przekazane znaczenia – ocenia grę aktorską – omawia znaczenie efektów 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje film ze szczególnym uwzględnieniem środków języka filmowego wykorzystanych do kreowania znaczeń

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	Uczeń				
			specjalnych	specjalnych	
instalacja plastyczna	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że wśród dzieł plastycznych znajdują się instalacje plastyczne – wskazuje elementy dzieła – zna pojęcie prowokacji artystycznej – odróżnia kulturę masową od kultury wysokiej 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje instalację plastyczną wśród innych tekstów kultury – omawia wygląd instalacji plastycznej – wie, na czym polega i czemu służy prowokacja artystyczna – wie, czym cechuje się kultura masowa 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym jest instalacja plastyczna – opisuje instalację plastyczną – wyjaśnia, co w dziele ma charakter prowokacji artystycznej – omawia cechy kultury masowej 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje instalację z innymi dziełami plastycznymi – przedstawia swoją ocenę dzieła – ocenia instalację jako prowokację artystyczną – ocenia wytwory kultury masowej 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje instalację ze szczególnym uwzględnieniem intencji twórcy i sposobów jej przekazywania
plakat	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia krótko swoje wrażenia po zapoznaniu się z plakatami – tworzy proste hasła plakatowe 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia swoje wrażenia po zapoznaniu się z plakatami – tworzy hasła plakatowe 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia plakaty – tworzy ciekawe hasła plakatowe 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia znaczenia wynikające z plakatów – tworzy hasła plakatowe związane z problematyką tekstów z rozdziału 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie interpretuje plakaty, tworzy oryginalne, twórcze hasła plakatowe związane z problematyką tekstów z rozdziału
wywiady audio lub video	<ul style="list-style-type: none"> – ustala temat wywiadu – formułuje kilka prostych pytań do wywiadu – krótki przedstawia rozmówcę – opowiada o sposobach i okolicznościach przygotowania wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> – proponuje ciekawy temat wywiadu – formułuje pytania do wywiadu, przedstawia rozmówcę – przeprowadza wywiad audio lub video – prezentuje wywiad 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jakiemu tematowi będzie poświęcony wywiad – formułuje zróżnicowane pytania do wywiadu – wyczerpująco przedstawia rozmówcę – sprawnie przeprowadza wywiad, przedstawia go kolegom 	<ul style="list-style-type: none"> – prezentuje temat wywiadu – układa kolejność pytań według określonej zasady – w ciekawy sposób prezentuje rozmówcę – przeprowadza wywiad audio lub video – prezentuje wywiad, opowiada o wrażeniach, przeżyciach i obserwacjach w czasie przeprowadzania wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie przygotowuje o przeprowadza wywiad – zachowuje wszystkie wymogi tego gatunku
filmiki nagrane przez uczniów	<ul style="list-style-type: none"> – korzystając z pomocy, nagrywa prosty filmik edukacyjny ostrzegający rówieśników przed 	<ul style="list-style-type: none"> – nagrywa filmik edukacyjny ostrzegający przed zagrożeniami 	<ul style="list-style-type: none"> – nagrywa pomysłowy, ciekawy filmik edukacyjny ostrzegający rówieśników przed zagrożeniami 	<ul style="list-style-type: none"> – nagrywa pomysłowy, ciekawy filmik, stosuje celowe środki perswazji 	<ul style="list-style-type: none"> – nagrywa oryginalny twórczy filmik ostrzegający rówieśników przed

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	Uczeń				
	zagrożeniami				zagrożeniami z celowo stosowanymi środkami języka filmowego
przedstawianie siebie	– pod kierunkiem przygotowuje autoprezentację	– przygotowuje autoprezentację	– przygotowuje rozbudowaną autoprezentację	– przygotowuje w ciekawej formie autoprezentację	– samodzielnie przygotowuje rozwiniętą, ciekawą autoprezentację
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
Głoska, litera, sylaba, akcent	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia pojęcia <i>litera</i> i <i>głoska</i> – zna główne sposoby zapisywania głosek – dzieli proste wyrazy na litery i głoski – wie, że <i>i</i> może pełnić w wyrazach różne funkcje – odróżnia samogłoski od spółgłosek – wie, które narządy artykulacyjne biorą udział w powstawaniu głosek – określa podstawowe cechy głosek – wie, co to jest sylaba – wie, że sylaby mogą się kończyć na samogłoskę lub spółgłoskę – dzieli wyrazy na sylaby – ma świadomość konieczności poprawnego akcentowania wyrazów – stara się poprawnie akcentować wyrazy – wie, że są wyrazy bezakcentowe – wie, że istnieje zjawisko 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, co to jest głoska i litera – zna sposoby zapisywania głosek – dzieli wyrazy na litery i głoski – zna funkcje litery <i>i</i> w wyrazach – rozróżnia samogłoski i spółgłoski – wymienia podstawowe narządy artykulacyjne – określa cechy głosek – izoluje sylabę w wyrazie – rozpoznaje sylaby otwarte i zamknięte, dzieli wyrazy na sylaby – wie, na czym polega akcent wyrazowy – poprawnie akcentuje wyrazy – wymienia przykłady wyrazów bezakcentowych – wie, na czym polegają upodobnienia głosek – zna różne rodzaje upodobnień, zaznacza i nazywa upodobnienia 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym jest głoska, a czym litera – wymienia różnorodne sposoby zapisywania głosek – dzieli trudne wyrazy na litery i głoski – podaje przykłady roli <i>i</i> w wyrazach – wymienia wszystkie samogłoski, odróżnia spółgłoski – wymienia narządy artykulacyjne – określa cechy głosek – rozpoznaje różne sylaby w wyrazie – nazywa, która sylaba jest zamknięta, a która otwarta – dzieli trudne wyrazy na sylaby – omawia akcent wyrazowy – poprawnie akcentuje niemal wszystkie wyrazy – wymienia różnorodne przykłady wyrazów bezakcentowych – omawia upodobnienia głosek – zna wszystkie rodzaje upodobnień – poprawnie zaznacza i nazywa upodobnienia 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia rozróżnienie w języku na litery i głoski – omawia wszystkie sposoby zapisywania głosek – bezbłędnie dzieli trudne wyrazy na litery i głoski – omawia funkcje litery <i>i</i> w wyrazach – wyjaśnia, czym różnią się samogłoski od spółgłosek – omawia rolę poszczególnych narządów w artykulacji głosek – określa cechy głosek – wyjaśnia, czym jest sylaba – wyjaśnia, kiedy sylaba jest otwarta, kiedy zamknięta – bezbłędnie dzieli trudne wyrazy na sylaby – wyjaśnia, na czym polega akcent wyrazowy – poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy – zna wyrazy bezakcentowe – tłumaczy mechanizm powstawania upodobnień głosek – omawia wszystkie rodzaje 	<ul style="list-style-type: none"> – bezbłędnie dzieli wszystkie wyrazy na litery i głoski – bezbłędnie określa rolę <i>i</i> w wyrazach – omawia proces powstawania głosek – bezbłędnie określa cechy głosek – bezbłędnie dzieli wszystkie wyrazy na sylaby – bezbłędnie stosuje akcent w swoich wypowiedziach, rozpoznaje wszystkie rodzaje upodobnień, nazywa je, poprawnie wymawia

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	Uczeń				
	<p>upodobnienia głosek</p> <p>– zna podstawowe rodzaje upodobnień</p> <p>– zaznacza i nazywa podstawowe rodzaje upodobnień</p>			<p>upodobnień</p> <p>– zaznacza i nazywa wszystkie rodzaje upodobnień</p>	
Zróżnicowanie języka	<p>– ma świadomość różnicy między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazów</p> <p>– podaje treść i zakres znaczeniowy kilku wyrazów</p> <p>– podaje kilka wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym</p> <p>– wie, że imiona i nazwiska to nazwy osobowe</p> <p>– zna zasady pisowni nazw osobowych</p> <p>– poprawnie odmienia proste nazwy osobowe</p> <p>– wie, czego dotyczą nazwy miejscowe</p> <p>– zna zasady pisowni nazw miejscowych</p> <p>– wie, że nazwy miejscowe podlegają odmianie przez przypadki</p> <p>– wie, jak tworzy się nazwy mieszkańców</p> <p>– zna zasady pisowni nazw mieszkańców</p> <p>– zna pojęcie kolokwializmu</p> <p>– wie, kiedy można używać kolokwializmów</p> <p>– wyróżnia popularne wyrazy zapożyczone</p> <p>– zna zasady pisowni wyrazów zapożyczonych</p>	<p>– wie, czym różni się treść od zakresu znaczeniowego wyrazu</p> <p>– podaje treść i zakres znaczeniowy wyrazów</p> <p>– podaje wyrazy o tym samym zakresie znaczeniowym</p> <p>– wyróżnia spośród nazw własnych nazwy osobowe</p> <p>– stosuje zasady pisowni nazw osobowych</p> <p>– poprawnie odmienia większość nazw osobowych</p> <p>– wyróżnia spośród nazw własnych nazwy miejscowe</p> <p>– przedstawia zasady pisowni nazw miejscowych</p> <p>– poprawnie odmienia najbardziej powszechne nazwy miejscowe</p> <p>– tworzy poprawnie podstawowe nazwy mieszkańców</p> <p>– zapisuje poprawnie podstawowe nazwy mieszkańców</p> <p>– wie, jakie wyrazy i związki wyrazowe są kolokwializmami, nie nadużywa kolokwializmów</p>	<p>– wyjaśnia, czym różni się treść od zakresu znaczeniowego wyrazu</p> <p>– dostrzega zależności między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazów</p> <p>– tworzy proste ciągi wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym</p> <p>– ma podstawową wiedzę na temat powstawania nazw osobowych</p> <p>– poprawnie zapisuje nazwy osobowe</p> <p>– poprawnie odmienia niemal wszystkie nazwy osobowe</p> <p>– podaje kilka przykładów różnych nazw miejscowych</p> <p>– stosuje zasady pisowni nazw miejscowych</p> <p>– poprawnie odmienia większość nazw miejscowych</p> <p>– poprawnie tworzy większość nazw mieszkańców</p> <p>– stosuje się do zasad ich pisowni</p> <p>– podaje kilka przykładów kolokwializmów</p> <p>– wie, dla jakiego stylu języka są typowe kolokwializmy</p> <p>– podaje przykłady wyrazów rodzimych i zapożyczonych</p> <p>– stosuje zasady pisowni wyrazów</p>	<p>– omawia zagadnienie różnic między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazów</p> <p>– omawia relacje między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazu</p> <p>– tworzy ciągi wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym</p> <p>– wie, jak powstawały nazwy osobowe</p> <p>– bezbłędnie zapisuje nazwy osobowe</p> <p>– poprawnie odmienia wszystkie nazwy osobowe</p> <p>– podaje różnorodne przykłady nazw miejscowych</p> <p>– bezbłędnie zapisuje nazwy miejscowe</p> <p>– poprawnie odmienia wszystkie nazwy miejscowe</p> <p>– poprawnie tworzy nazwy mieszkańców</p> <p>– poprawnie zapisuje nazwy mieszkańców</p> <p>– podaje przykłady kolokwializmów</p> <p>– wyjaśnia, kiedy używanie kolokwializmów jest błędem</p> <p>– rozróżnia wyrazy rodzime i zapożyczone, poprawnie</p>	<p>– bezbłędnie podaje treść i zakres znaczeniowy różnorodnych wyrazów</p> <p>– omawia proces powstawania nazw osobowych, zapisuje je bezbłędnie</p> <p>– zna wszystkie wzory deklinacyjne nazw osobowych</p> <p>– swobodnie posługuje się nazwami miejscowymi</p> <p>– zna wszystkie wzory deklinacyjne nazw miejscowych</p> <p>– poprawnie tworzy i zapisuje wszystkie nazwy mieszkańców</p> <p>– używa kolokwializmów tylko wówczas, gdy jest to uzasadnione</p> <p>– omawia proces zapożyczenia wyrazów</p> <p>– omawia specyfikę różnych regionalnych odmian języka</p>

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	Uczeń				
	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że obok języka ogólnopolskiego istnieją regionalne odmiany języka – zna podstawowe rodzaje dialektyzmów – próbuje czytać tekst pisany gwarą 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje kilka przykładów wyrazów rodzimych i zapożyczonych – omawia zasady pisowni wyrazów zapożyczonych – wie co to jest dialekt i gwara – zna rodzaje dialektyzmów – czyta tekst pisany gwarą 	<ul style="list-style-type: none"> zapożyczonych – wyjaśnia, co to jest dialekt i gwara – podaje przykłady różnych rodzajów dialektyzmów – czyta płynnie tekst pisany gwarą 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje wyrazy zapożyczone – podaje przykłady regionalnych odmian języka – rozpoznaje rodzaje dialektyzmów – czyta ze zrozumieniem tekst pisany gwarą 	
Komunikacja i kultura języka	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje proste związki wyrazowe – zna pojęcie szablonu językowego – wie, że w działaniach językowych należy stosować się do norm językowych – wie, że istnieją różne normy językowe – w swoich wypowiedziach stara się stosować do norm językowych – wie, że w wypowiedziach powinno unikać się błędów językowych – rozpoznaje innowacje językowe – zna podstawowe rodzaje błędów językowych – zna pojęcie manipulacji językowej – dostrzega językowe sposoby stosowane w manipulacji językowej – stara się nie poddawać manipulacji językowej 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, co to są związki wyrazowe – rozpoznaje szablony językowe – wie, co to jest norma językowa – odróżnia normę wzorcową od użytkowej i potocznej, stosuje się do norm językowych w większości swoich wypowiedzi – wie, co to jest błąd językowy – odróżnia innowacje językowe od błędów językowych – rozpoznaje różne rodzaje błędów językowych – wie, na czym polega manipulacja językowa – zna podstawowe sposoby manipulacji językowej – nie poddaje się manipulacji językowej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, co to są związki wyrazowe – unika stosowania szablonów językowych – wstępnie wyjaśnia na czym polega norma językowa – rozróżnia różne rodzaje norm językowych – przestrzega norm językowych niemal we wszystkich wypowiedziach – wyjaśnia, co to jest błąd językowy – wyjaśnia, w jakich okolicznościach stosowane są innowacje językowe – klasyfikuje większość błędów językowych – wyjaśnia, na czym polega manipulacja językowa – omawia językowe sposoby stosowane w manipulacji językowej – skutecznie nie poddaje się manipulacji językowej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia mechanizm tworzenia związków wyrazowych – krytycznie ocenia stosowanie szablonów językowych – wyjaśnia, na czym polega i czego dotyczy norma językowa – rozróżnia wszystkie normy językowe – zawsze stosuje się do odpowiednich norm językowych w swoich wypowiedziach – wyjaśnia mechanizm popełniania błędów i usterek językowych – ocenia innowacje językowe – klasyfikuje rodzaje błędów językowych – wyjaśnia, czym różni się manipulacja językowa od perswazji – wyjaśnia językowe mechanizmy manipulacji językowej 	<ul style="list-style-type: none"> – świadomie i celowo stosuje poprawne związki wyrazowe w wypowiedziach – unika stosowania szablonów językowych, krytycznie ocenia je w cudzych wypowiedziach – świadomie stosuje się w swoich wypowiedziach do norm językowych różnego rodzaju – świadomie unika popełniania błędów językowych, zna ich rodzaje i mechanizm powstawiania – świadomie i skutecznie przeciwstawia się manipulacji językowej

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	Uczeń				
				– przeciwstawia się manipulacji językowej	
Teksty przemówień uczniowskich	<ul style="list-style-type: none"> – wyróżnia przemówienie spośród innych form wypowiedzi – wie, że istnieją środki retoryczne, wymienia przynajmniej jeden z nich – wie, że wypowiedź powinna być spójna – wie, że przemówienie dzieli się na części kompozycyjne – zna pojęcie perswazji – wie, że istnieją pozasłowne elementy wypowiedzi – pisze i wygłasza krótkie przemówienie 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym cechuje się przemówienie – wymienia kilka środków retorycznych – wie, jakimi sposobami osiągać spójność wypowiedzi, zna części kompozycyjne przemówienia – wie, na czym polega perswazja – zna pozasłowne elementy wypowiedzi – pisze i wygłasza przemówienie 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia cechy przemówienia jako formy wypowiedzi – stosuje środki retoryczne – stosuje środki spójnościowe – dzieli tworzony tekst przemówienia na właściwe części kompozycyjne – wyjaśnia, na czym polega perswazja – omawia pozasłowne elementy wypowiedzi – tworzy i w odpowiedni sposób wygłasza przemówienie 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia cechy przemówienia jako formy wypowiedzi – celowo i funkcjonalnie stosuje środki retoryczne – świadomie i funkcjonalnie stosuje środki spójnościowe – świadomie i funkcjonalnie dzieli tworzony tekst przemówienia na właściwe części kompozycyjne – świadomie stosuje środki perswazyjne – stosuje pozasłowne środki wypowiedzi – tworzy przekonywujące przemówienie, wygłasza je – stosuje pozasłowne środki wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> – pisze i wygłasza oddziałujące na odbiorców przemówienie – celowo i funkcjonalnie stosuje środki retoryczne, perswazyjne – stosuje pozajęzykowe środki przy wygłaszaniu tekstu przemówienia

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.